

Calophyllum polyanthum Wall. ex Planch. & Triana

พะอง

วงศ์ CLUSIACEAE

ไม้ต้น

ไม้ผลัดใบ สูงประมาณ 7-35 ม. เนื้อไม้แดงอมน้ำตาลสดหรือแดงอมขาวเป็นลายสีเข้มและมีกลิ่นหอม เปลือกเรียบสีค่อนข้างเหลืองอมน้ำตาล หรือค่อนข้างเทาอมน้ำตาลถึงดำ มีรอยแตกตามยาวเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนหรือรูปเรือ เปลือกด้านในสีค่อนข้างแดง มียางสีคล้ายน้ำมันหรือสีเหลือง กิ่งแขนงแบนข้าง ค่อนข้างเกลี้ยงหรือมีขนสั้นหนานุ่มสีทึม เป็นปล้องยาวประมาณ 5-40 มม. มีตาอวบที่ปลายกิ่ง มีขนสั้นหนานุ่มสีทึม ขนาดเล็กมาก ขนเรียงกันเป็นชั้นเดียว สีสนิมยาวประมาณ 7-10 มม. ใบเรียบ ออกตรงข้ามสลับตั้งฉาก รูปใบหอกถึงรูปขอบขนานแกมรี กว้าง 3-4 ซม. ยาว 10-16 ซม. โคนใบแหลมหรือเป็นรูปสามเหลี่ยม ขอบใบเรียบ ปลายใบแหลมถึงเรียวแหลมตื้น ใบคล้ายแผ่นหนัง เกลี้ยงเป็นมันวาว ผิวเป็นมันทั้งสองด้าน สีค่อนข้างแดงเมื่ออ่อน มีเส้นใบข้างมาก เรียวยาว แยกจากกันประมาณ 5 มม. ทำมุมแหลมกับเส้นกลางใบ ฐานเล็กน้อยทั้งสองด้าน เส้นกลางใบเป็นร่องด้านบน ฐานและโคนปลายด้านล่าง ก้านใบ ยาว 1-2 ซม. มีร่องเล็กตามยาว มีขนสั้นอ่อนนุ่มแล้วเกือบเกลี้ยง ไม่มีหูใบ ช่อดอก ออกตามซอกปลายกิ่ง ดอกเต็มช่อ 5-13 ดอก ช่อดอกแยกแขนง ยาว 10-16 ซม. ดอกสมบูรณ์เพศหรือมีดอกเพศเดี่ยวและดอกสมบูรณ์เพศร่วมต้น ดอกมี 4 ส่วน สีขาว มีกลิ่นหอม ดอกออกตรงข้าม ยาว 1-2 ซม. ก้านดอกย่อยเรียวยาว เกลี้ยง ยาว 4-12 มม. ใบประดับรูปไข่ ร่วงเร็วหรือไม่มีใบประดับ มีกลีบเลี้ยง 4 กลีบ เป็นคู่ตรงข้ามสลับตั้งฉาก เรียง 2 ชั้น มีลายเส้นชัดเจน เป็นแผ่นบาง อยู่รอบนอก 2 กลีบ รูปไข่ถึงกลมกว้าง ยาว 2-4 มม. กว้าง 2-3.5 มม. รอบใน 2 กลีบ รูปไข่ถึงไข่กลับ สีขาวคล้ายกลีบดอก ยาว 4-8 มม. กว้าง 3.5-6 มม. กลีบดอกกาง รูปขอบขนานแกมรูปไข่กลับ ยาวกว่ากลีบเลี้ยง แต่ร่วงก่อนบาน มีเกสร 130-320 อัน เป็นกระจุกสีทึม ไม่ติดกันเป็นเส้นใบเรียวยาว ติดกันที่โคน ยาว 2.5-5 มม. อับเรณูของเกสรเพศผู้ติดที่ฐาน รูปขอบขนานสีเหลือง ยาว 0.5-1 มม. มีรอยแตกตามยาว รังไข่อยู่สูงกว่า เป็นรูปไข่กลม มี 1 ช่อง ขนาด 1.5-2.5 มม. ออวูลเดี่ยวตั้งขึ้น ก้านเกสรเพศเมียเรียวยาว ยาว 2-3 มม. ยอดเกสรเพศเมียแบบก้นปัด ขอบเรียบหรือหยักมนถี่ ขนาด 0.7-1.2 มม. ผล มีเมล็ดแข็ง 1 เมล็ด เป็นรูปกลมรีคว่ำถึงทรงกลม ยาว 2.5-3 ซม. กว้าง 1.8-2 ซม. ผงผลชั้นนอกบางเรียบ ผงผลชั้นกลางแข็งและแข็งเหมือนหิน ผงผลในนุ่มเป็นรูปพุ่ม สีม่วงเข้มเมื่อสุก พบทั่วไปในป่าดิบชื้น สูงได้ถึง 1,600 ม.

ข้อมูลอ้างอิง : แปลจาก : <http://indiabiodiversity.org/species/show/8627>

ภาพประกอบ : ภาพผล : <https://indiabiodiversity.org/species/show/8627>

ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมการอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

